

Klassikaline plekk-katus elab

Plekkkatuste sünonüümiks võib pidada valtsplekki. Selline katus on tavaliselt tehtud topeltvatsi tehnikas ja käsitsi. Käsitöö tunnuseks on ka elav tööjalg ehk väljanägemine. Käsitsi tehtava katusepleki materjal peab olema piisavalt pehme, et töö õnnestuks. Pehme pleki ja käsitsi tehtava töö tulemusena on selline katus väljanägemiselt mitte kaugeltki laus- sile ega ühtlane. Kuid see ongi käsitöö plekk-katuse omadus ja oodatav tulemus. Näide kvaliteetsest plekk-katusest:

Tehnoloogia ja materjalide areng on mitemekesistanud plekk-katuste lahendusi ning ka disaini. Siiski on klassikalise plekk-katuse disain endiselt IN. Klassikalise plekk-katuse disaini meenutav tänapäevane monteeritav klassik paan on muutunud väga populaarseks. Selle profiili juures on käsitöövalts asendatud profiililiiniga ette valtsitud lukuga, mis lukustab omavahel pleki paanid, asendades sellega omavahel kokku valtsitud lahendust.

Sellise profiili ja tavaliselt ka käsivaltspaani tootmine käib rullvaltsimise meetodil, mille protsessis plekk läbib spetsiaalsed rullide paarid, mis siis annavad sellise profiili kuju.

Rullvaltsimise käigus plekki väänatakse ja venitatakse, mistõttu on normaalne, et plekki jäävad püsivad sisepingeid. Aja jooksul võib mingi osa pingeid järgi anda või väheneda. Sisepinged sellisel suure sileda pinnaga plekipaanil tekitavad katusel erinevate tegurite koosmõjul pleki lainetust, sellist omanäolist jälge ehk teevad pleki elavaks. Vaata veel ülaltoodud pilti.

Ootus, et klassikalise plekk-katuse moodsamat versiooni on võimalik saada absoluutselt siledana, on suures plaanis võimatu. Olenevalt aluse ebatasasusest, materjali jäikusest, pleki värvist ning läikest ja ka keskkonnatingimustest- plekk elab erineval moel ja näitab seda ka välja. Visuaalset pilti mõjutavad lisaks katuse kalle ning päevavalgus. Kui eesmärk on saada võimalikult sileda väljanägemisega klassikaline plekk-katus, siis peab katuse aluskonstruktsioon olema absoluutselt sile ja peab olema tagatud normaalne paanide pikenemine-lühenemine temperatuuri muutustest. Kuna me tavaliselt plekipaanid siiski kinnitame

roovide külge, lisaks kasutame hõredat laudist roovituseks ja lubame $\pm 3\text{mm}$ roovituse kõikumist, siis on reaalsuses täissileda klassikalise plekk-katuse saavutamine teoreetiline võimalus, praktiliselt aga võimalu. Erinevaid klassikalise profiiliga plekk-katuseid:

Vaatamata otsinguile absoluutselt siledat klassikalise väljanägemisega plekk-katust me ei leidnud. Materjali tehnoloogia ja ehituse koosmõjul absoluutne siledus ei ole võimalik. Ka plekk-profiili tootmise standardid ei eelda valmistootelt absoluutselt klaaspinna siledust. Sellist tehilist nõuet ei ole lihtsalt. Selge on ka see, et valguse ja välistemperatuuri muutused mõjutavad pleki väljanägemist, tekitades visuaalseid erinevusi. Erilised kontrastid on märgatavad kui taevast on pilves või päikesepaisteline. Samuti, mida tumedam on katuse värvitoon, seda enam elavamana näib katuseplekk. Tegelikult nii hele kui tume katus on ühesugused. Heledam ja matim katus näib siledamana, kuna see ei näita ebataasusi_lainetusi sellisel moel välja.

Lõpetuseks. Selge on, et klassikaline ja kannavalts plekk-katus ei ole absoluutselt sile. Visuaalset väljanägemist mõjutavad katuse värv, katuse kaldenurk, päevavalgus, välistemperatuur. Halvasti paigaldatud katus ja kehv aluskonstruksioon võimendavad pleki sisepingeid ning katuseplekk hakkab veelgi enam kaasa mängima ehk elama.

Iseenesest mõisteta on see, et katusekate peab olema väljakujunenud heakskiidetud väljanägemisega, vastama tehnilistele nõuetele ja lõpuks ka vett pidama. Kvaliteetne materjal ja korrektne ehitus tagavad katuse põhiomadused ning pika ekspluatatsiooniaja.

Klassikaline plekk-katus on üks parimaid ja ajalooliselt õigustatud valikuid, kuid ei tohi ootusi petta ja unustada, et plekk on koos konstruksiooni ja keskkonnamõjudega elav materjal.

Renoveeritud ühiskondlik hoone Lahtis otse Sibeliuse kontserdimaja vastas.